07/10/2020

Ο Πατριάρχης με συγκίνηση για τον συμπατριώτη και στενό συνεργάτη

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Το έργο και την προσφορά του αειμνήστου Ευστρατίου Ζεγκίνη, Άρχοντος Μαΐστορος της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας, Διευθυντού του Ιστορικού Αρχείου του Οικουμενικού Πατριαρχείου, κατά τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια, και Ομοτ. Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., ο οποίος απεβίωσε τον περασμένο Αύγουστο, τίμησε σήμερα, 7 Οκτωβρίου 2020, το Οικουμενικό Πατριαρχείο, σε ειδική εκδήλωση, που πραγματοποιήθηκε στην Ι.Μ.Βαλουκλή, μετά το πέρας των εργασιών της Αγίας και Ιεράς Συνόδου.

Στην τιμητική εκδήλωση, η οποία αρχικώς είχε προγραμματιστεί να γίνει όταν ακόμη ζούσε ο Ευστράτιος Ζεγκίνης, παρέστησαν η Α.Θ.Παναγιότης ο

Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, οι Σεβ. Συνοδικοί Αρχιερείς, Ιεράρχες του Θρόνου και τα μέλη της Πατριαρχικής Αυλής.

“Όταν, μετά τον απροσδόκητον θάνατον του Ευστρατίου Ζεγκίνη”, **εξήγησε στην ομιλία του ο Παναγιώτατος,** “η στενή συνεργάτις του κυρία Καλλιόπη Μεταξάκη ήνοιξε το συρτάρι του γραφείου του εις το Αρχείον, ανεκάλυψε μίαν ομιλίαν του μακαριστού καθηγητού, η οποία προωρίζετο ακριβώς διά την εν λόγω εκδήλωσιν. Ο Ευστράτιος Ζεγκίνης, προφητικώς, είχε φροντίσει να γράψη αυτό το κείμενον, εις το οποίον παρουσιάζονται, με λεπτομερείας τας οποίας εκείνος εγνώριζεν, η ίδρυσις, η πορεία, αι δυσκολίαι και η ιδιαιτέρα αξία και προσφορά του Αρχείου. Αυτό το ωραίον κείμενον, το κύκνειον άσμα του Ευστρατίου Ζεγκίνη, θα αναγνώση εντός ολίγου ενώπιόν σας ο φίλος και συνάδελφος του θανόντος Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής”.

Στη συνέχεια ο Οικουμενικός Πατριάρχης αναφέρθηκε στον εκλιπόντα συμπατριώτη και άμεσο συνεργάτή του.

“Ο Ευστράτιος Ζεγκίνης, ημέτερος συμπατριώτης, Χαλκίτης ομογάλακτος αδελφός και συμφοιτητής επί εν έτος εν Ρώμη, όπου εσπούδασε βιβλιοθηκονομίαν και αρχειονομίαν, προσέφερε πολλά και πολύτιμα εις την βιβλιοθήκην της Ιεράς

Θεολογικής Σχολής Χάλκης και εις την Πατριαρχικήν Βιβλιοθήκην, ενώ κατά τα τελευταία δεκαπέντε έτη αφιερώθη ψυχή τε και σώματι εις το Ιστορικόν Αρχείον, εις την προστασίαν και την συντήρησιν, την μελέτην, τεκμηρίωσιν και την αρχειοθέτησιν των εγγράφων του. Διεκρίθη διά την εργατικότητα, την επιμονήν και την εχεμύθειάν του. Ήτο ιδιαιτέρως ευαίσθητος εις θέματα ασφαλείας. Καθ᾽ όλην την θητείαν του, ποτέ δεν επέτρεψε και την ελαχιστοτέραν ακόμη αθέτησιν των αρχών προστασίας του αρχειακού υλικού. Είη η μνήμη αυτού αιωνία!”

Στην ομιλία του ο Παναγιώτατος αναφέρθηκε στην επίπονη και χρονοβόρα εργασία του αειμνήστου Ευστρατίου Ζεγκίνη στο Αρχείο, στο υλικό που με πολλή προσοχή και σεβασμό διαχειρίστηκε και διέσωσε, αλλά και στο τεράστιο αρχειακό υλικό που απομένει προς επεξεργασία.

“Αρκούμεθα εις το να αναφέρωμεν δύο στοιχεία, τα οποία σας πληροφορούν διά τας ουσιαστικάς δυσκολίας του εγχειρήματος και έτερα δύο, σχετιζόμενα με εξωτερικούς περιστασιακούς λόγους, που προεκάλεσαν δυσλειτουργίας και καθυστερήσεις.

Το πρώτον είναι ο εντυπωσιακός όγκος του υλικού, η κακή κατάστασις πολλών εγγράφων, το δυσανάγνωστον αυτών, το γεγονός ότι υπάρχουν πολλά έγραφα εις

την Οθωμανικήν και εις άλλας γλώσσας, η ταυτοποίησις και διεκπεραίωσις των οποίων απαιτούν χρόνον και έρευναν. Εις την πορείαν προσετέθη εις το αρχικόν υλικόν και μία μεγάλη ποσότης εγγράφων, τα οποία ήσαν αποθηκευμένα εις την Μαράσλειον Σχολήν. Ο καθαρισμός και η μεταφορά αυτού του υλικού ήτο μία μακρά και πολύπλοκος διαδικασία. Επί πλέον, όταν προστίθενται νέα έγγραφα, τότε, αφού μελετηθούν και γίνει η τεκμηρίωσίς των, πρέπει να τοποθετηθούν κατά χρονολογικήν σειράν εις ήδη αρχειονομικώς τακτοποιημένους φακέλους. Αυτό δημιουργεί αυτομάτως την ανάγκην να αλλάξη η δομή ολοκλήρου του φακέλου και να γίνη ανακατάταξις και νέα αρίθμησις όλων των εν αυτώ εγγράφων.

Δύο περιστασιακοί και εξωτερικοί παράγοντες, οι οποίοι ωδήγησαν εις σοβαράς καθυστερήσεις είναι, πρώτον, η στέγασις και η μετεγκατάστασις του Αρχείου δύο φοράς, λόγω των εργασιών συντηρήσεως του Ευγενιδείου Μεγάρου, αι οποίαι διήρκεσαν πέραν της πενταετίας. Επί τετραετίαν περίπου ευρίσκετο το υλικόν αποθηκευμένον εις το περίπτερον του Αγίου Μύρου, δυσκόλως προσβάσιμον. Η συσκευασία και η μεταφορά, η λεπτομερής καταγραφή του περιεχομένου κάθε κιβωτίου – κούτας, ήτο μία κοπιώδης και χρονοβόρος εργασία. Ενθυμούμεθα την απογοήτευσιν του μακαριστού Ευστρατίου, όταν, αφού είχε τακτοποιηθή το αρχειακόν υλικόν εις τα ράφια εις το υπόγειον του Ευγενιδείου, όπου ευρίσκεται και τώρα, λόγω αναγκαίων στατικών, ηλεκτρολογικών και άλλων παρεμβάσεων, έπρεπε να απομακρυνθή εκ νέου”.

Ολοκληρώνοντας την ομιλία του ο Πατριάρχης διαβεβαίωσε ότι το έργο που ξεκίνησε ο αείμνηστος θα συνεχιστεί.

“Αι εργασίαι εις το Ιστορικόν Αρχείον θα συνεχισθούν. Δεν θα επιτρέψωμεν να εξαφανίση ο πανδαμάτωρ χρόνος τα τεκμήρια του εκκλησιαστικού πολιτισμού και τα αποτυπώματα της ιστορίας του Γένους. Απαιτείται αποφασιστικότης και ιδεαλισμός. Δεν πρέπει να φεισθώμεν κόπων διά να υπάρχουν εις το Αρχείον πρόσωπα με βούλησιν διά προσφοράν, έμπιστα, πεπεισμένα ότι επιτελούν μοναδικόν, πολύτιμον, εκκλησιαστικόν, ιστορικόν, φιλογενές έργον, πρόσωπα γλωσσομαθή, με αρχειονομικήν γνώσιν και κατάρτισιν. Οφείλομεν επίσης να έχωμεν και να χρησιμοποιώμεν τα τελειότερα μηχανήματα, τα οποία προσφέρει η νέα τεχνολογία, διά την ταχυτέραν και ασφαλεστέραν διεκπεραίωσιν των εργασιών”.

Στη συνέχεια παρουσιάστηκε το έργο που πραγματοποιήθηκε στο Άρχείο μέσα από το κείμενο του αειμνήστου Ευστρατίου Ζεγκίνη, το οποίο είχε προετοιμάσει γι’ αυτή την εκδήλωση, και που ανέγνωσε με συγκίνηση ο συμπατριώτης και φίλος του Άρχων Διδάσκαλος του Γένους κ. Κωνσταντίνος Δεληκωνσταντής, Ομότιμος Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Αθηνών και Διευθυντής του Α΄ Πατριαρχικού Γραφείου.

Στο τέλος της εκδήλωσης τιμή στον Ευστράτιο Ζεγκίνη απέτισε και ο διάδοχός του στο Αρχείο, Άρχων Ιερομνήμων της Αγίας του Χριστού Μ. Εκκλησίας Ελλογ. κ. Αντώνιος Χατζόπουλος, ο οποίος αναφέρθηκε σύντομα στα επόμενα βήματα διάσωσης, διαφύλαξης αλλά και ανάδειξης του ιστορικού Αρχείου του Οικουμενικού Πατριαρχείου.